

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

**Directie Directe
Belastingen**

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
2020-0000001663

Uw brief (kenmerk)
164874.05u

Datum 21 februari 2020
Betreft Nadere schriftelijke vragen inzake de regeling ten
aanzien van ANBI's en SBBI's

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik u mijn reactie aan op de nadere vragen van de leden van de fractie van het CDA inzake de regeling ten aanzien van ANBI's en SBBI's. Deze vragen zijn gesteld naar aanleiding van de antwoordbrief van 27 november 2019¹ op de schriftelijke vragen inzake de brief van 8 april 2019 van de Staatssecretaris van Financiën. In die brief was de stand van zaken opgenomen omtrent de eerder aangekondigde verbetering van de giftenaftrek en de regeling ANBI's en SBBI's, vergezeld van het rapport "Uitwerking verbeteropties giftenaftrek en ANBI/SBBI-regeling".²

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst,

J.A. Vijlbrief

---

¹ Kamerstukken I, 2018-2019, 34 552, U.

² Kamerstukken I, 2019-2020, 34 552, V.

Antwoorden op de vragen gesteld in het kader van een schriftelijk overleg over de antwoordbrief van 27 november 2019³

**Directie Directe
Belastingen**

Ons kenmerk
2020-0000001663

Het antwoord over het tegenvallende gebruik van de SBBI-regeling⁴, leidt bij de leden van de fractie van het CDA tot de aanvullende vraag of de feitelijke beperking van de rechtsvormen tot verenigingen niet een verklaring vormt voor dit lage gebruik. Zij vragen of deze beperking niet op gespannen staat voet met het neutraliteitsbeginsel en of in dit verband ook gewone giften aan SBBI's (ook als het geen steunstichtingen SBBI's zijn) aftrekbaar zouden moeten worden gemaakt.

In de praktijk hebben SBBI's vaak de rechtsvorm vereniging maar dit is geen vereiste. Alle rechtsvormen – ook buitenlandse – kunnen kwalificeren als een SBBI.⁵ Zoals in het antwoord is vermeld, wordt het aantal SBBI's niet geregistreerd.⁶ De vraag of de SBBI-regeling doelmatig en doeltreffend is, is, gelet op het summiere beeld dat van het bereik van de regeling kan worden verkregen, volgens de evaluatie niet goed te beantwoorden. Er kan dan ook niet worden geconcludeerd dat het gebruik van de SBBI-regeling tegenvalt. De vraag van deze leden of ook gewone giften aan SBBI's (ook als het geen steunstichtingen SBBI's zijn) aftrekbaar moeten worden gemaakt, zou ik ontkennend willen beantwoorden. De reden is dat het bij giften moet gaan om bevoordelingen uit vrijgevigheid en verplichte bijdragen waar geen directe tegenprestatie tegenover staat. Een verplichte contributie aan de vereniging is geen gift. Indien gewone giften (dus andere dan periodieke giften) aan SBBI's aftrekbaar zouden worden, wordt het voor leden/donateurs fiscaal aantrekkelijk om een zo laag mogelijke contributie aan SBBI's verschuldigd te zijn en een grotere bijdrage als gewone gift te doneren. Aannemelijk is dat verenigingen hiermee rekening zullen houden bij het vaststellen van de hoogte van de contributie. Dat is de reden dat uitsluitend periodieke giften aan verenigingen in aanmerking komen voor de giftenaftrek. Het is zeer de vraag of het aftrekbaar maken van gewone giften aan SBBI's per saldo tot verhoging van de inkomsten voor de SBBI's zou leiden. Wat wel zeker is, is dat de voor het aftrekbaar maken van gewone giften aan SBBI's noodzakelijke wetswijziging gepaard gaat met een structurele lastenrelevante derving die moet worden gedekt door een andere maatregel binnen de belastingen.

De leden van de fractie van het CDA hebben enkele aanvullende vragen over het antwoord inzake het onzekerheidsvereiste en de sterftekans bij periodieke giften. Zo vragen deze leden of dat antwoord op vraag 2 niet op gespannen staat met het goedkeurend beleid dat bij een (oudedags)lijfrente op twee levens bij echtgenoten niet hoeft te worden voldaan aan het 1%-criterium⁷ en wijzen deze leden op het arrest van de Hoge Raad van 3 mei 2013.⁸ Deze leden vragen of dit geen sterke aanwijzingen zijn dat het hier wel degelijk gaat om een koerswijziging in het beleid van het ministerie van Financiën en de

³ Kamerstukken I, 2018-2019, 34 552, U.

⁴ Kamerstukken I, 2019-2020, 34 552, V, blz. 6.

⁵ Zie Kamerstukken II 2009/10, 31 930, nr. 13, p. 12 en nr. 40, p. 44.

⁶ Kamerstukken II 2016/17, 34552, nr. 77, p. 29. Evaluatie van de praktijk rondom ANBI's en SBBI's januari 2017 en de evaluaties giftenaftrek.

⁷ Zie Staatscourant 2019, 30 558, onderdeel 4.3. van het verzamelbesluit lijfrenten.

⁸ ECLI:NL:HR:2013:BY8105, BNB 2013/162.

Belastingdienst met als belangrijkste motief om het gebruik van de periodieke giftenaftrek in te perken.

In genoemd arrest van de Hoge Raad betrof het geschil in rechte niet de afhankelijkheid van twee levens maar kortgezegd de vraag of nu de verplichting tot het doen van periodieke uitkeringen in natura na het overlijden van de erflater onder algemene titel op de erfgenamen is overgegaan, de belanghebbende erfgenaam in het jaar van voldoening van de periodieke uitkeringen de giftenaftrek kan toepassen. Deze vraag is door de Hoge Raad bevestigend beantwoord. In hun eerdere vraag wezen de leden van de fractie van het CDA op de uitspraak van de Rechtbank Zeeland-West Brabant van 27 augustus 2015. Zoals in antwoord 2 is aangegeven, betrof die uitspraak uitsluitend de kwestie of een gift afhankelijk van twee levens kwalificeert voor de periodieke giftenaftrek. Het ontkennende antwoord van de Rechtbank is geheel in lijn met de geldende wet- en regelgeving zoals hier door de Belastingdienst uitvoering aan wordt gegeven, Er is van een koerswijziging dan ook geen sprake.

Voorts wijzen deze leden op signalen dat er goede doelen zijn die grote schenkingen ontvangen en door de overlijdensis in de problemen kunnen komen. Zij vragen daarop mijn reactie. De periodieke giftenaftrek kan een bijdrage leveren aan een langdurige betrokkenheid van donateurs bij ANBI's en bij verenigingen. Dit vindt het kabinet van groot belang. Dit onderwerp krijgt een vervolg via een (uitvoerings-)overleg tussen de Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF) en het ministerie van Financiën. Daarbij worden verschillende aspecten bij dit onderwerp bezien. Zo speelt de vraag of dit vaak voorkomt, het type periodieke giften, hoe dit in de praktijk wordt geregeld en of het wenselijk is de erfgenamen te confronteren met een (omvangrijke) financiële verplichting. Indien dit zou uitmonden in de conclusie dat het onzekerheidsvereiste en de sterftkans bij periodieke giften op andere wijze geformuleerd zou moeten worden of zou moeten vervallen, vergt dat wetswijziging. Daarbij moeten ook bijvoorbeeld de budgettaire effecten en uitvoeringsaspecten in kaart worden gebracht.

Naar aanleiding van het antwoord op vraag 4^[1] vragen de leden van de CDA-fractie hoe een verhoging van het plafond van artikel 16 Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (Wet Vpb 1969) kan leiden tot een hogere budgettaire derving, zoals in dat antwoord is vermeld. Zoals de leden van de CDA-fractie omschrijven bestaan er twee manieren waarop bedrijven in de vennootschapsbelasting hun bijdrage aan het algemeen belang ten laste van de winst kunnen brengen. Het gaat hier over uitgaven die kwalificeren als zakelijke kosten of uitgaven die kwalificeren als giften uit vrijgevigheid, niet zijnde zakelijke kosten. Voor deze niet-zakelijke giften bestaat de giftenaftrek. Een verhoging van het genoemde plafond leidt tot een lastenrelevante structurele budgettaire derving. Deze budgettaire derving dient te worden gedekt met een lastenverzwaring elders.

**Directie Directe
Belastingen**

Ons kenmerk
2020-0000001663

---

^[1] Kamerstukken I, 2019-2020, 34 552, V, blz. 7-8.